



УДК 378.3.016:003-028.31:004.4'275

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2\(42\)-1587-1599](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2(42)-1587-1599)

**Підгурська Валентина Юріївна** кандидат педагогічних наук, доцент,  
м. Житомир, тел.: (041) 243-14-17, <https://orcid.org/0000-0002-9882-6390>

**Голубовська Ірина Владиславівна** кандидат філологічних наук, доцент,  
м. Житомир, тел.: (041) 243-14-17, <https://orcid.org/0000-0002-0875-8487>

## ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ

**Анотація.** У статті проаналізовано проблему формування читацької компетентності учнів початкових класів. Схарактеризовано дефініцію поняття «читацька компетентність учнів початкових класів». Визначено, що читацька компетентність учнів початкових класів – це сукупність знань, умінь, навичок і ставлень, які забезпечують успішне засвоєння інформації через читання та розвиток самостійного мислення, здатність до критичного осмислення прочитаного. Зазначено, що ефективним методом для формування читацької компетентності учнів є використання засобів візуалізації, оскільки допомагає зробити навчальний процес більш наочним та інтерактивним.

У публікації акцентовано увагу на ефективності використання таких засобів візуалізації на уроках читання, як: аватари персонажа, меми, «хмари слів», буктрейлери, комікси, «стіна слів», чек-лист та ін. Охарактеризовано використання буктрейлерів у початкових класах. Зазначено, що яскраві картинки, динамічні кадри та музика допомагають учням уявити світ книги, персонажів і події. Розглянуто особливості використання аватарів персонажів, що не лише оживляють текст, роблять його більш цікавим та зрозумілим, але й допомагають учням краще уявити та зрозуміти зміст тексту. Розкрито особливості використання чек-листа для формування навичок самооцінювання й самоконтролю учнів. Запропоновано приклади завдань із використання коміксів на уроках читання. Зазначено, що вони сприяють розвитку уяви, творчих здібностей і любові до читання; через комікси діти можуть співпереживати героєві, краще розуміти його почуття та мотиви. Підкреслено, що передавання широкого спектру емоцій, почуттів, використання гумористичних елементів та мемів поліпшує запам'ятовування матеріалу.

Узагальнено, що застосування засобів візуалізації робить процес формування читацької компетентності учнів початкових класів цікавим та продуктивним.

**Ключові слова:** читацька компетентність, засоби візуалізації, буктрейлер, комікси, меми.



**Pidhurska Valentyna Yuriiivna** Candidate of Pedagogic Sciences, Assistant Professor, Zhytomyr, tel.: (041) 243-14-17, <https://orcid.org/0000-0002-9882-6390>

**Holubovska Iryna Vladyslavivna** Candidate of Philological Sciences, Assistant Professor, Zhytomyr, tel.: (041) 243-14-17, <https://orcid.org/0000-0002-0875-8487>

## READING COMPETENCY DEVELOPMENT IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS WITH THE HELP OF VISUALIZATION TOOLS

**Abstract.** The article explores the issue of developing reading competency in primary school students. It provides a detailed definition of "reading competency of primary school students," describing it as a combination of knowledge, skills, abilities, and attitudes that enable effective information processing through reading, foster independent thinking, and support critical reflection on the material. The article emphasizes that utilizing visualization tools is an effective approach to enhancing reading competency, as it makes the learning process more engaging and interactive.

The publication highlights the effectiveness of incorporating various visualization tools into reading lessons, such as character avatars, memes, "word clouds," book trailers, comics, "word walls," checklists, and more. It describes the use of book trailers in primary grades, noting that vivid images, dynamic scenes, and music help students visualize the settings described in books, characters, and events. Additionally, the article examines the use of character avatars, which not only bring the text to life and make it more engaging and accessible but also aid students in better imagining and understanding the content. The article outlines the use of checklists to develop students' self-assessment and self-regulation skills. It provides examples of incorporating comics into reading lessons, highlighting their role in fostering imagination, creativity, and the love for reading. Through comics, children can connect with the characters, gaining a deeper understanding of their emotions and motivations. Additionally, the article emphasizes that conveying a wide range of emotions, incorporating humor, and using memes enhance material retention and engagement.

It is concluded that the use of visualization tools makes the process of developing reading competence in primary school students engaging and effective.

**Keywords:** reading competency, visualization means, book trailer, comics, memes.

**Постановка проблеми.** Сучасна шкільна освіта перебуває на етапі трансформації, зумовленому інформаційним бумом та глобальними змінами в підходах до навчання. Перехід від знанневого підходу до компетентнісного означає, що акцент зміщується з простої передачі знань на формування в учнів умінь і навичок, які вони зможуть використовувати в реальному житті.



Компетентнісний підхід у Новій українській школі є ключовою концепцією сучасної реформи освіти в Україні. Цей підхід сприяє підготовці дітей до реального життя, допомагає розвинути критичне мислення, креативність і самостійність, що відповідає сучасним викликам суспільства.

Однією з ключових педагогічних проблем у модерній освіті є формування читацької компетентності. Цей процес передбачає розвиток навичок і вмінь, які дозволяють учням не лише сприймати текст, а й аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати його зміст і застосовувати отриману інформацію в різних життєвих контекстах. У світі цифрових технологій важливість читання не зменшується, а набуває нових аспектів; сучасні учні повинні вміти орієнтуватися у великих обсягах інформації, оцінювати її достовірність і значущість.

Читацька компетентність не виділена як окрема ключова компетентність у Концепції НУШ і Законі України «Про освіту», однак вона є важливою складовою інших компетентностей, визначених цим законом, таких як: *вільне володіння державною мовою*, що передбачає здатність розуміти, аналізувати й ефективно використовувати текстову інформацію, яка є невід'ємною частиною читацької компетентності; *спілкування рідною та іноземними мовами*, що вимагає навичок роботи з текстами, як письмовими, так і усними, для ефективної комунікації; *навчання впродовж життя*, що базується на здатності самостійно здобувати нову інформацію, критично оцінювати її та використовувати для власного розвитку.

У Державному стандарті початкової освіти та Державному стандарті базової середньої освіти термін «читацька компетентність» не вживається. Однак натомість використовується поняття «читання з розумінням», яке визначено як одне з наскрізних умінь. Це вміння є частиною всіх ключових компетентностей і відображає здатність учнів осмислено сприймати, аналізувати й використовувати інформацію з текстів різних типів. Як бачимо, акцент робиться не лише на технічних аспектах читання, а й на його змістовій складовій, що сприяє розвитку критичного мислення, комунікативних навичок та інтеграції знань у різних освітніх галузях.

Таким чином, читацьку компетентність можна розглядати як міждисциплінарну навичку, що забезпечує формування інших ключових компетентностей і сприяє гармонійному розвитку особистості в сучасному суспільстві. Вона має важливе значення для досягнення цілей освіти та розвитку культури читання.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Різним аспектам проблеми читання й розуміння прочитаного приділено багато уваги науковців, а саме: формуванню навички читання (О. Джежелей, Л. Іванова, Г. Коваль, В. Мартиненко, В. Науменко, О. Савченко, Т. Суржук та ін.); розвитку свідомого читання (Н. Бібік, М. Вашуленко, І. Гудзик, В. Едігей, В. Кизилова, Д. Лук'яненко, С. Луців, К. Пономарьова, О. Сухомлинська, І. Федоренко та ін.). Теорію



читацької компетентності та методику її формування аргументовано в працях українських науковців Н. Колганової, В. Мартиненко, О. Ноздрової, Н. Сметаннікової, Т. Разуваєвої, А. Фасолі, О. Хоми, О. Фенцик, Н. Чепелевої, Т. Яценко та ін.

З'ясуємо сутність дефініції «читацька компетентність». За визначенням О. Савченко, «це інтегроване особистісно-діяльнісне утворення, що є результатом взаємодії знань, умінь, ціннісних ставлень, що набувається у процесі реалізації змісту літературного читання» [6]. О. Фенцик трактує читацьку компетентність як якість збереження прочитаного, сформовану на основі загальної культури особистості [13, С. 82]. О. Вашуленко читацьку компетентність розуміє «як сукупність освітніх елементів, яка виявляється у володінні системою літературних знань, умінь і навичок, переживань, емоційно-ціннісних орієнтацій, переконань особистості та здатності їхнього використання з метою пізнання навколишньої дійсності, задоволення власних потреб (пізнавальних, естетичних, самоосвітніх тощо) [2, С. 48]. А. Фасоля цю дефініцію розглядає як інтегративну характеристику особистості, що забезпечує діяльнісний прояв здатності до читання та застосування на практиці вилученої з тексту інформації [12, С. 11].

Досліджуючи означену проблему, вважаємо, що читацька компетентність учнів початкових класів – це сукупність знань, умінь, навичок і ставлень, які забезпечують успішне засвоєння інформації через читання та розвиток самостійного мислення, здатність до критичного осмислення прочитаного.

Так, у межах концепції Нової української школи розвиток читацької компетентності є одним із ключових завдань. НУШ дає вчителям свободу у виборі підходів і засобів для зацікавлення учнів читанням та формування навичок роботи з текстами. Ефективним методом для формування читацької компетентності учнів, на думку науковиць І. Сухопарі та І. Сантарської [8], є використання засобів візуалізації, оскільки допомагає зробити навчальний процес більш наочним та інтерактивним.

Сьогодні проблема візуалізації навчальної інформації досліджується багатьма науковцями: Д. Безуглим, Л. Білоусовою, Н. Білошапкою, К. Дегтярьовою, М. Друшляк, Н. Житеньовою, Н. Кононенко, О. Семеніхіною, Н. Ушаковою та ін.

У тлумачному словнику знаходимо таке визначення візуалізації: «одержання видимого зображення яких-небудь предметів, явищ, процесів, недоступних для безпосереднього спостереження» [3]. Д. Безуглий трактує візуалізацію навчального матеріалу як сучасну стратегію навчання та особливі прийоми подання навчальної інформації [1, С. 5-6]. На думку О. Семеніхіної, візуалізація – «процес демонстрації чогось, який вимагає не лише відтворення зорового образу, але і його конструювання» [7, С. 227].

Використання засобів візуалізації для формування читацької компетентності учнів початкових класів є важливим і ефективним інструментом у





навчанні. Візуалізація допомагає учням глибше зануритися у світ книги, краще зрозуміти прочитане й запам'ятати його. Вона створює яскраві образи, котрі оживляють текст, робить читання цікавим і захоплюючим процесом.

**Мета статті** – означити дидактичний потенціал використання засобів візуалізації на уроках літературного читання та запропонувати зразки завдань для формування читацької компетентності учнів початкових класів.

**Виклад основного матеріалу.** На уроках читання можна ефективно використовувати такі засоби візуалізації: буктрейлери, аватари персонажа, скрайбінг, меми, «хмари слів», комікси, «стіна слів», чек-лист, презентації та ін.

Перед початком вивчення нового твору, щоб заінтригувати учнів та створити атмосферу очікування, як засіб візуалізації доречно використати буктрейлер. Це короткий відеоролик, створений за мотивами книги, який має на меті зацікавити потенційних читачів. За переконанням О. Косачової, «метою створення буктрейлера є спонукання до прочитання книги. Його особливістю є те, що розповідь про книгу подається в образній, інтригуючій формі» [4, С.16]. Цей інструмент набирає все більшої популярності в освітньому процесі, оскільки відповідає інтересам сучасних дітей, які звикли до відеоконтенту. Яскраві картинки, динамічні кадри й музика допомагають учням уявити світ книги, персонажів та події. Буктрейлери пробуджують емоції, інтригують, створюють бажання дізнатися більше. У них важливо не розкривати повністю сюжет, а лише натякнути на головну інтригу, зосередившись на ключових образах, фразах чи конфліктах.

У рамках вивчення ОК «Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі» та «Дитяча література з основами культури і техніки мовлення» студенти ОП «Початкова освіта» Житомирського державного університету імені Івана Франка створили відеотеку буктрейлерів до творів дитячих письменників, що вивчаються в початкових класах. На практичних заняттях студенти використовують буктрейлер під час програвання уроків, а потім і під час виробничої педагогічної практики в школі. Створені буктрейлери також можна переглянути на YouTube каналі кафедри початкової освіти та культури фахової мови <https://www.youtube.com/channel/UCWrwAPYKsKAjySbYliZwoqA>.

Використання буктрейлерів на уроках читання – сучасний підхід, який відповідає інтересам покоління, що зростає в умовах цифрової епохи; він сприяє залученню дітей до читання, розвиває їхню любов до книги та формує стійкий інтерес до літератури.

Ще один засіб візуалізації навчального матеріалу, який активно використовується на уроках читання, – «стіна слів». Це інтерактивна візуальна допомога, яка створюється в класі для розширення словникового запасу учнів та поглиблення розуміння читаного тексту, своєрідний словник, котрий постійно оновлюється й доповнюється. Слова, написані на «стіні», допомагають учням краще запам'ятувати їх написання та значення. Регулярне оновлення «стіни слів» вводить у лексикон учнів нові слова, пов'язані з



різними темами. Аналізуючи такі слова, діти краще розуміють зміст прочитаного. Яскрава та змістовна «стіна слів» створює в класі атмосферу зацікавленості, бажання пізнавати нове.

Для «стіни слів» варто обрати в класі добре освітлене місце, яке буде постійно в полі зору учнів; бажано оформити його яскраво та привабливо, а важкі для розуміння слова підкріплювати ілюстраціями. Слова для «стіни» обираються з урахуванням тематики читання й вікових особливостей школярів. Це можуть бути нові слова з прочитаного тексту; складні для написання слова або ті, що викликають труднощі у вимові; синоніми та антоніми. «Стіну слів» потрібно регулярно оновлювати, додаючи нові слова й замінюючи ті, які учні вже добре засвоїли.

Працюючи зі «стіною слів», можна запропонувати дітям вигадати невелику історію, використовуючи записані слова; з букв одного слова на стіні скласти нові; дібрати рими до запропонованого слова; створити ланцюжок слів, де наступне слово починається на останню букву попереднього; скласти кросворд та ін. Такі завдання допоможуть зробити процес навчання веселим, інтерактивним; вони сприятимуть активному збагаченню словникового запасу.

Так, при опрацюванні вірша Ліни Костенко «Усе моє, все зветься Україна» (підручник О. Савченко, І. Красуцької «Українська мова та читання» 4 клас) на «стіну слів» варто прикріпити слова «незрадливо» та «нетлінна».

Слово «незрадливо» – це дійсно багатогранне й емоційне слово, яке несе в собі глибокий зміст. Основне значення: нездатність на зраду, вірність. Після тлумачення слова, можна запропонувати учням такі завдання:

- ✓ дібрати асоціації (*стабільність, відданість, довіра, чесність*);
- ✓ створити синонімічний ряд (*вірний, відданий, стабільний, надійний, непохитний, непорушний*);
- ✓ підібрати антоніми (*зрадливий, невірний, мінливий, непостійний, ненадійний*).

Опрацьовуючи слово «нетлінна» (дієприкметник жіночого роду, що вказує на якість, властивість предмета або явища), слід наголосити: його використання надає тексту піднесеності, урочистості, вказує на щось важливе, вічне. Тут доречно запропонувати учням скласти з цим словом словосполучення (*нетлінна краса, нетлінна пам'ять, нетлінні цінності, нетлінна душа*) або речення (*Її очі сяяли нетлінною мудрістю. Мистецтво залишає після себе нетлінний слід*).

«Стіна слів» – це інтерактивний та візуально привабливий інструмент, який може зробити уроки літературного читання яскравими, цікавими та ефективними. З її допомогою учні не лише запам'ятовують нові слова, а й засвоюють їх значення в контексті, збагачують свій словниковий запас та мовлення загалом.

Поліпшує сприйняття інформації через візуальні образи та допомагає учням краще зрозуміти літературні твори ще один інструмент навчання – *мем*.



Це лаконічна змістовна фраза (зображення, відео або будь-яка інша форма контенту), зрозуміла для певної аудиторії, яка має гумористичний відтінок. За допомогою мемів можна передати широкий спектр емоцій та почуттів, а завдяки гумору й актуальним темам учні краще запам'ятовують матеріал. Здобувачі освіти з більшим інтересом сприймають матеріал, коли він подається в цікавій та нестандартній формі.

Так, перед опрацюванням байки Езопа «Двоє приятелів і ведмідь» (підручник О. Вашуленко «Українська мова та читання» 3 клас) можна запропонувати учням мему, в яких зроблений акцент на головному моральному висновку: «Справжні друзі пізнаються в біді», щоб зацікавити дітей і налаштувати їх на обговорення. Як приклад подаємо мем, створений студентами ОП «Початкова освіта» на практичних заняттях з ОК «Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі» (мал. 1).



Рис. 1. Використання мемів на уроці вивчення байки Езопа «Двоє приятелів і ведмідь».

Використання мемів на уроках читання дозволяє зробити навчання більш ефективним і цікавим для сучасних дітей. Однак важливо пам'ятати, що мему є лише доповненням до традиційних методів навчання й не можуть повністю їх замінити.

Застосування аватарів персонажів може стати цікавим і ефективним способом формування читацької компетентності учнів початкових класів. Вони не лише оживляють текст, роблять його більш цікавим, зрозумілим, але й допомагають школярам краще уявити та зрозуміти зміст тексту.

Під час читання вголос учитель може використовувати аватари персонажів для ілюстрації сюжету й емоцій героїв. Візуальні образи, пов'язані з героями твору, сприяють кращому усвідомленню сюжетних ліній та фактів,



викладених у тексті. Коли учні бачать, що персонажі оживають, їх інтерес до читання зростає, і вони з нетерпінням чекають, що ж станеться далі з улюбленими героями.

У процесі опрацювання теми «Стародавня Греція. Дедал та Ікар» (підручник О. Савченко, І. Красуцької «Українська мова та читання» 4 клас) застосування аватарів сприятиме кращому розумінню та запам'ятовуванню тексту міфу. Діти можуть описувати зовнішність, характер та вчинки героїв, використовуючи аватари як візуальну опору. Для розвитку уяви й логічного мислення можна запропонувати четвертокласникам передбачити, як би розвивалися події, коли б герої вчинили інакше. Здобувачі освіти можуть створювати власні аватари, використовуючи графічні редактори (Voki, Plotagon), головне – зробити процес навчання цікавим і захоплюючим для дітей (Мал.2).



Рис.2. Використання аватарів персонажів на уроці вивчення міфу «Дедал та Ікар».

Використання аватарів у початкових класах є сучасним ефективним засобом розвитку читацької компетентності, який робить навчання більш ефективним і приємним.

Структурувати процес навчання читання, відстежувати прогрес кожного учня та забезпечувати індивідуальний підхід допоможе такий засіб візуалізації, як *чек-лист*. Він сприятиме ефективній роботі на уроці та допоможе учням глибше зануритися в текст. Заповнюючи чек-лист, діти бачать свої досягнення й розуміють, що вони рухаються вперед; це сприяє розвитку навичок самооцінювання та самоконтролю. Використовуючи чек-лист на уроці, вчитель отримує зворотний зв'язок про рівень засвоєння матеріалу учнями та має можливість дібрати індивідуальні завдання для кожного школяра.

На уроках читання в початкових класах можна використовувати різноманітні формати чек-листів: таблиці, картинки, смайлики. Це зробить





процес оцінювання більш цікавим для дітей. Обговорення з учнями результатів роботи за чек-листом допоможе їм зрозуміти свої сильні сторони та усвідомити, над чим саме ще потрібно попрацювати.

Так, під час вивчення байки Леоніда Глібова «Зозуля і Півень» (підручник О. Савченко, І. Красуцької «Українська мова та читання» 4 клас) чек-лист можна використовувати для аналізу байки або для самостійного опрацювання тексту. Учні по черзі відповідають на питання з різних блоків, а вчитель підсумовує їхні відповіді та узагальнює інформацію. Чек-лист допоможе структурувати роботу з текстом і глибше зрозуміти зміст та ідею байки (Мал.3).



Рис.3. Використання чек-листа на уроці вивчення байки Леоніда Глібова «Зозуля і Півень».

Для вчителя чек-лист є незамінним інструментом, який допомагає відстежувати прогрес учнів у розвитку читацької компетентності. Однак для досягнення найкращих результатів його варто застосовувати в поєднанні з іншими методами, аби створити в класі атмосферу, що сприяє зацікавленості до читання.

Ефективним візуальним засобом, котрий можна використовувати для розвитку читацької компетентності учнів початкових класів, є «хмара слів». Це інтерактивний інструмент, який допомагає краще запам'ятати матеріал, розвиває критичне мислення та вміння аналізувати, створює інтерактивну атмосферу на уроці. «Хмара слів» перетворює список слів на яскраве, запам'ятовуюче зображення, яке дозволяє представити текстову інформацію у формі графічного зображення, де розмір кожного слова відповідає його частоті вживання в тексті. Діти можуть самостійно створювати «хмари слів» після прочитання тексту, що сприяє креативному мисленню. Згенерувати «хмару слів» можна з використанням спеціальних веб-сервісів: ImageChef, Word It Out, WordcloudPro, Tagxedo, Mentimeter, Word Art та ін.

Так, перед прочитанням твору педагог пропонує учням висловити припущення, про що йтиметься в тексті, виходячи з «хмари слів». Створена «хмара слів» за результатами прочитаного тексту допоможе дітям узагальнити отримані знання та виявити найважливіші аспекти прочитаного. Щоб активувати попередні знання учнів та налаштувати їх на сприйняття нового матеріалу, слухним буде витворити «хмару» з ключовими словами, які можуть зустрітися в тексті.

Наприклад, під час опрацювання оповідання Тетяни Кузьменко «Подарунок» (підручник О. Вашуленко «Українська мова та читання» 4 клас) можна використовувати «хмару слів» як опорний конспект, котрий допоможе учням стежити за розвитком сюжету та запам'ятовувати важливу інформацію (Мал.4).



*Рис.4. Використання «хмари слів» на уроці вивчення оповідання Тетяни Кузьменко «Подарунок».*

«Хмара слів» – це сучасний та цікавий засіб навчання, що поєднує інтерактивність і доступність для учнів початкової школи.

Використання коміксів на уроках читання є ефективним засобом для розвитку читацької компетентності, оскільки робить навчання цікавим та ефективним, сприяє розвитку уяви, творчих здібностей і любові до читання. Через комікси діти можуть співпереживати героєві, краще розуміти його почуття та мотиви. Яскраві картинки, цікаві сюжети, діалоги привертають увагу учнів і роблять процес читання захоплюючим. Комікси – це не лише розвага, а й потужний інструмент, який допомагає вчителям урізноманітнити уроки. Так, використання коміксу під час вивчення оповідання Лесі Мовчун «Арфа для павучка» (підручник О. Савченко, І. Красуцької «Українська мова та читання» 4 клас) стане цікавим та ефективним підходом. Учитель пропонує готовий комікс, створений за мотивами цього твору, а учні, працюючи в групах, додають у «мовні бульбашки» відповідні репліки. Таке завдання допоможе дітям краще запам'ятати текст, а заповнення «мовних бульбашок»





перетворить читання на інтерактивну гру. У четвертому класі вже можна запропонувати дітям роботу в групах – створити власний комікс на основі прочитаного тексту. З цією метою використовуйте онлайн-інструменти, такі як: Canva, Pixton або Storyboard That (Мал.5).



Рис. 5. Використання коміксів на уроці оповідання Лесі Мовчун «Арфа для павучка» .

Учні також можуть додати власних персонажів до історії або створити альтернативні кінцівки. Діти з великим задоволенням читають комікси, оскільки бачать результати своєї творчості; у них підвищується самооцінка і з'являється впевненість у своїх силах. Погоджуємося з думкою М. Лавренової, що «...в методиці викладання комікс не може бути єдиним чи основним освітнім засобом, що використовується на занятті. Однак, враховуючи позитивні сторони застосування таких засобів візуалізації інформації, визначаючи їх місце в освітньому процесі, комбінуючи з іншими засобами, необхідно визнати високий дидактичний потенціал коміксів» [10].

Використання коміксів у навчальному процесі в початкових класах не лише сприяє розвитку читацької компетентності, а й робить навчання більш цікавим і творчим.

**Висновки.** Розвиток читацької компетентності в початковій школі закладає основу для подальшого успішного навчання та всебічного розвитку особистості. Використання візуалізації в навчанні – це сучасний ефективний підхід, який дозволяє підвищити якість освітнього процесу. Читацька компетентність формується поступово, і візуалізація є одним із найефективніших способів зробити цей процес цікавим та продуктивним для молодших школярів. Загалом візуалізація – потужний інструмент, який поєднує сучасні освітні технології з потребами учнів, сприяючи формуванню навичок XXI століття.





### Література:

1. Безуглий Д. Прийоми візуального подання навчальної інформації. *Фізико-математична освіта*. 2014. № 2 (3). С. 7–15.
2. Вашуленко О. В. Читацька компетентність молодшого школяра : теоретичний аспект. *Початкова школа*. 2011. № 1. С. 48–50.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Ірпінь : Перун, 2003. 1440 с.
4. Косачова О. Буктрейлер як ефективний медіаресурс сучасної бібліотеки. *Вісник Книжкової палати*. 2014. № 10. С. 15–18.
5. Лавренова М. В. Шляхи використання коміксів в освітньому процесі. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія : Педагогіка та психологія*. 2018. Вип. 2 (8). С. 143–146.
6. Савченко О. Я. Ключові компетентності – інноваційний результат шкільної освіти. *Рідна школа*. 2011. № 8–9. С. 4–8.
7. Семеніхіна О. В., Юрченко А. О., Безуглий Д. С. Візуалізація як тренд інноваційного розвитку освіти в Україні. *Збірник тез IV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців* (Київ, 18 травня 2017). Київ, 2017. С. 227–229.
8. Сухопара І., Сантарська І. Графічні організатори читання в контексті вимог Нової української школи. *Молодий вчений*. 2021. № 9 (97). С. 20–23.
9. Вашуленко О. Українська мова та читання : підруч. для 3 кл. ЗЗСО : у 2 ч. Київ : Освіта, 2021. Ч. 2. 2020. 159 с.
10. Савченко О. Я., Красуцька І. В. Українська мова та читання : підруч. для 4 кл. ЗЗСО : у 2 ч. Київ : Оріон, 2021. Ч. 2. 160 с.
11. Вашуленко О. Українська мова та читання : підруч. для 4 кл. ЗЗСО : у 2 ч. Київ : Освіта, 2021. Ч. 2. 168 с.
12. Фасоля А. Читацька компетентність : що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо. *Дивослово*. 2017. № 9. С. 8–15.
13. Фенцик О. М. Формування читацької компетентності здобувачів початкової освіти : аналіз художнього тексту. *Педагогічні науки*. 2018. Вип. LXXXII. С. 81–85.

### References:

1. Bezuhlyi, D. (2014). Priyomy vizualnoho podannia navchalnoi informatsii [Acceptance of visual presentation of initial information]. *Fizyko-matematychna osvita*, 2 (3), 7–15 [in Ukrainian].
2. Vashulenko, O. V. (2011). Chytatska kompetentnist molodshoho shkoliara: teoretynnyi aspekt [Reading competence of a junior schoolchild: theoretical aspect]. *Primary school*, 1, 48–50 [in Ukrainian].
3. Busel, V. T. (2003). Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Great Tlumach Dictionary of Current Ukrainian Language]. Irpin : Perun [in Ukrainian].
4. Kosachova, O. (2014). Buktreiler yak efektyvnyi mediarekurs suchasnoi biblioteki [Book trailer as an effective media resource of the daily library]. *Visnyk Knyzhkovoї palaty*, 10, 15–18 [in Ukrainian].
5. Lavrenova, M. V. (2018). Shliakhy vykorystannia komiksiv v osvithomu protsesi [Ways of vikorystanya comics in the lighting process]. *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu. Serii : Pedahohika ta psykholohiia*, 2 (8), 143–146 [in Ukrainian].
6. Savchenko, O. Ya. (2011). Kliuchovi kompetentnosti – innovatsiyni rezultat shkilnoi osvity [Key competencies – the result of an innovative school]. *Ridna shkola*, 8–9, 4–8 [in Ukrainian].
7. Semenixina, O. V., Yurchenko, A. O., Bezuglyj, D. S. (2017). Vizualizaciya yak trend innovacijnoho rozvytku osvity v Ukrayini [Triglycerides plasma level elevation and cardiovascular risk]. *Proceedings of the Zbirnyk tez IV Vseukrayinskoyi naukovopraktychnoyi konferenciyi molodyx naukovciv (Ukraine, Kyiv, 18 travnya, 2017)*. Kyiv, 227–229.



8. Sukhopara, I., Santarska, I. (2021). Hrafichni orhanizatory chytannia v konteksti vymoh Novoi ukrainskoi shkoly [Graphic organizers of reading in the context of the New Ukrainian School]. *Molodyi vchenyi*, 9 (97), 20–23 [in Ukrainian].
9. Vashulenko, O. (2020). *Ukrainska mova ta chytannia* [Ukrainian language and reading]. Kyiv : Osvita [in Ukrainian].
10. Savchenko, O. Ya., Krasutska, I. V. (2021). *Ukrainska mova ta chytannia* [Ukrainian language and reading]. Kyiv : Orion [in Ukrainian].
11. Vashulenko, O. (2021). *Ukrainska mova ta chytannia* [Ukrainian language and reading]. Kyiv : Orion [in Ukrainian].
12. Fasolia, A. (2017). Chytatska kompetentnist: shcho formuiemo, shcho i yak pereviriaemo y otsiniuiemo. *Dyvoslovo*, 9, 8–15 [in Ukrainian].
13. Fentsyk, O. M. (2018). Formuvannia chytatskoi kompetentnosti zdobuvachiv pochatkovoї osvity : analiz khudozhnoho tekstu [Formation of reading competence of elementary education teachers: analysis of literary text]. *Pedahohichni nauky, LKhXXII*, 81–85 [in Ukrainian].